

UCHWAŁA Nr XXIV/204/20
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA
z dnia 17 grudnia 2020 r.

w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Rawa Mazowiecka na rok 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i poz. 1378) oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) **Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Rawa Mazowiecka na rok 2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Rawa Mazowiecka

Grażyna Dębska

Załącznik do uchwały
Nr XXIV/204/20
Rady Miasta Rawa
Mazowiecka z dnia
17 grudnia 2020 r.

**Miejski Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii dla miasta Rawa Mazowiecka
na rok 2021**

Rawa Mazowiecka, grudzień 2020

TREŚĆ DOKUMENTU

Wstęp

I. Podstawy prawne programu.

II. Mapa problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie miasta Rawa Mazowiecka.

1. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w latach 2017-2020.
2. Wybrane dane dotyczące działalności podmiotów realizujących działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
3. Diagnoza problemów społecznych związanych z sięganiem po substancje psychoaktywne, uzależnieniem od mediów oraz przemocą.

III. Stan zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej.

IV. Finansowanie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

V. Cele i zadania Programu.

VI. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. Realizatorzy Programu.

Wstęp

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 (dalej zwany Programem) jest podstawowym dokumentem określającym lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji negatywnych skutków społecznych, zdrowotnych wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych oraz uwikłania w przemoc domową.

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.). Obowiązek ten wynika także z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019r. poz.852 z późn. zm.).

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Rawa Mazowiecka na rok 2021 został opracowany we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w oparciu o dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Straży Miejskiej, danych ze sprawozdań z realizacji zadań składanych przez podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Strategia została opracowana na podstawie wyników diagnozy lokalnych problemów społecznych miasta Rawa Mazowiecka. Przy opracowaniu niniejszego Programu uwzględnione zostały także wskazówki wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminny programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Program stanowi kontynuację prowadzonych dotychczas działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Jest skierowany do mieszkańców miasta Rawa Mazowiecka. Zawiera działania o charakterze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Realizowane zadania mają na celu zmniejszanie spożycia alkoholu, skali akceptacji dla upijania się, podniesienie wieku inicjacji alkoholowej oraz redukcję szkód wywołanych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych. Program zakłada pomoc osobom uzależnionym w wyjściu z nałogu, zminimalizowanie jego skutków. Działania podejmowane w ramach Programu mają charakter interdyscyplinarny.

Realizacja programu jest odpowiedzialnością na potrzeby wynikające z uzależnienia od

alkoholu. Niezbędne są działania ograniczające dostęp do alkoholu, szkolenia dla pracowników punktów sprzedaży alkoholu oraz zmiana kultury picia i postaw wobec używek. Ważne jest ciągle podnoszenie świadomości mieszkańców o negatywnych dla zdrowia skutkach sięgania po alkohol i narkotyki, dostarczanie alternatywnych wolnych od nałogu form spędzania czasu wolnego oraz zwiększanie wiedzy o symptomach uzależnienia i miejscach pomocy.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii dla miasta Rawa Mazowiecka na rok 2021 określa miejską strategię w zakresie przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Alkohol często jest czynnikiem ryzyka zwiększającym prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy w rodzinie. W rodzinach z problemem alkoholowym akty przemocy występują dwukrotnie częściej niż w rodzinach wolnych od nadużywania alkoholu. Dlatego niezwykle ważne jest działanie interdyscyplinarne w tym zakresie, obejmujące profilaktykę oraz konkretną pomoc osobom uwikłanym w przemoc.

Zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii realizowane będą przez działalność wychowawczą, edukacyjną i informacyjną oraz pomoc osobom uzależnionym od narkotyków, w tym także nowych substancji psychoaktywnych. Działania będą kierowane do osób już uzależnionych poprzez ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych, leczenie, rehabilitację.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

I. Podstawy prawne programu:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Uchwała nr XLII/304/18 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Rawa Mazowiecka (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z 2018 r. poz. 3482)
- Uchwała nr XLV/318/18 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 6 września 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Rawa Mazowiecka miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z 2018 r. poz. 4903).

II. Mapa problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie miasta

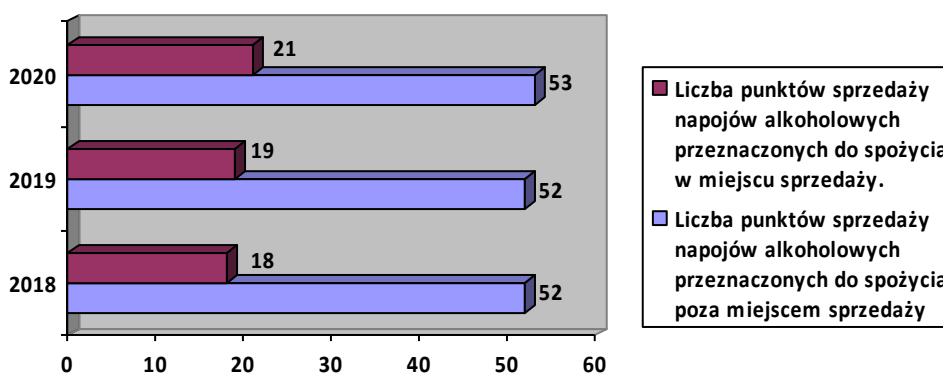
1. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w latach 2017-2020

- a) Zgodnie z obowiązującymi przepisami Rada Miasta Rawa Mazowiecka podjęła w 2018 r. dwie uchwały, w których to ustaliła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania na terenie miasta Rawa Mazowiecka miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
- b) W lipcu 2018 r. na terenie miasta przeprowadzono „Kampanię informacyjną dla sprzedawców napojów alkoholowych”. Składała się ona z trzech części: badania dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim, audytu punktu i szkolenia sprzedawców. Celem realizowanej kampanii było zwrócenie uwagi sprzedawców i świadków sprzedaży w sklepach, że dorosły wygląd nie oznacza pełnoletniości upoważniającej do zakupu napojów alkoholowych. w ramach przeprowadzonego szkolenia sprzedawcy zostali poinformowani o tym, że prowadzenie sprzedaży alkoholu wbrew zasadom określonym w art. 13, 14 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości jest przestępstwem grożącym karą grzywny.

Badanie zostało przeprowadzone w 40 punktach sprzedaży alkoholu, przy czym:

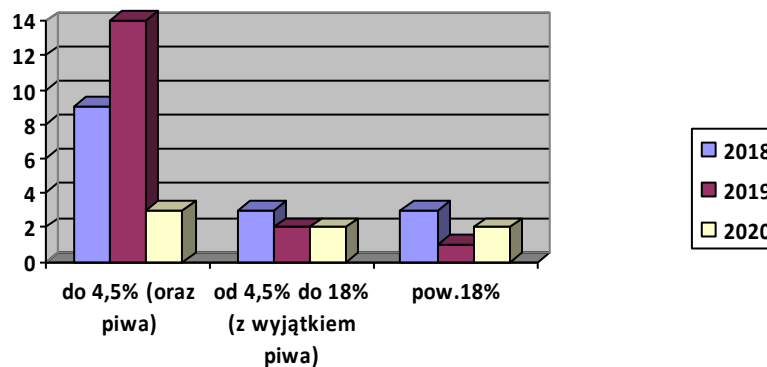
- w 10 z nich nie spytano „tajemniczego klienta” o okazanie dowodu tożsamości, a co za tym idzie chciano sprzedać alkohol osobie, która w danym roku ukończyła 18 lat, jednak jej wygląd i zachowanie budzi uzasadnione wątpliwości co do wieku. W pozostałych punktach sprzedawcy zapytali o dowód osobisty, a w przypadku gdy osoba dokonująca zakupu go nie pokazała odmawiali sprzedaży.
- w 4 audytowanych punktach sprzedaży nie były widoczne odpowiednie informacje o szkodliwości spożywania alkoholu.
- w 2 punktach brakowało informacji dotyczących zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.

c) Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2018-2020 .

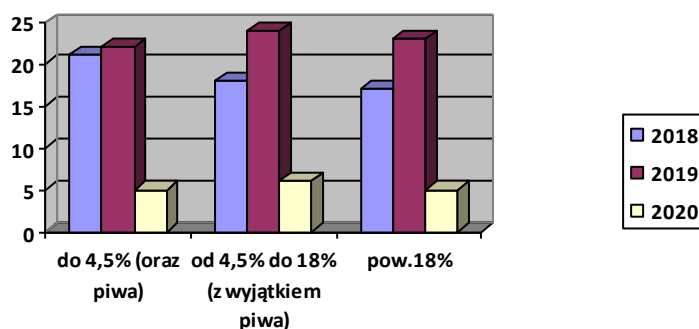
Wykres nr 1. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych

d) Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych według zawartości alkoholu, w miejscu sprzedaży.

Wykres nr 2. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży

e) Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych według zawartości alkoholu, poza miejscem sprzedaży

Wykres nr 3. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży

2. Wybrane dane dotyczące działalności podmiotów realizujących działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Z danych uzyskanych od podmiotów realizujących na terenie miasta Rawa Mazowiecka działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wynika, że:

1. Jakość życia mieszkańców uzależniona jest między innymi od poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta. Według danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Rawie Mazowieckiej w latach 2017-2020 ujawniono na terenie powiatu rawskiego (brak danych dla samego miasta) następującą ilość przestępstw:

Lp.	Rodzaje przestępstw i zjawisk patologicznych	Lata			
		2017	2018	2019	2020 (do 31.10.)
1.	Kierujący w stanie nietrzeźwym z terenu miasta Rawa Mazowiecka	52	48	24	23
2.	Kierujących pod wpływem środków narkotycznych z terenu miasta Rawa Mazowiecka	0	0	0	0
3.	Naruszenie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych na terenie miasta Rawa Mazowiecka	728	423	495	360
4.	Zatrzymani do wytrzeźwienia z terenu miasta	38	37	51	42

	Rawa Mazowiecka				
5.	Handel wyrobami alkoholowymi bez znaków akcyzy	1	7		
6.	Handel wyrobami narkotycznymi	18	20	25	13
7.	Osoby nielegalnie handlujące alkoholem	1	7	0	0
8.	Ilość sprawców zakłócenia spokoju i porządku publicznego będących w stanie po spożyciu alkoholu	335	188	172	193
9.	Ilość sprawców zakłócania spokoju i porządku publicznego będących w stanie po spożyciu środków narkotycznych	0	0	brak statystyk	
10.	Interwencje przeprowadzone w związku z przemocą w rodzinie w tym:	7	19	33	29
	- sprawca pod wpływem alkoholu	7	19	30	29
	- sprawca pod wpływem narkotyków	0	0	0	0
11.	Wnioski o leczenie skierowane do MKRPA w Rawie Mazowieckiej	1	2	2	2

Tabela nr 1. Dane KPP w Rawie Mazowieckiej

1. Według danych statystycznych Straży Miejskiej w Rawie Mazowieckiej w latach 2017 – 2019 liczba osób spożywających alkohol w miejscach publicznych była na zbliżonym poziomie, w roku 2020 odnotowano znaczny spadek liczby osób spożywających alkohol w miejscach publicznych. Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia jak i nietrzeźwych doprowadzonych do miejsca zamieszkania utrzymuje się na podobnym poziomie na przestrzeni lat. Odnotowano spadek ilości sprawców zakłócania spokoju i porządku publicznego, będących w stanie po spożyciu alkoholu:

Lp.	Rodzaje przestępstw i zjawisk patologicznych	Lata			
		2017	2018	2019	2020 (do 31.10.)
1.	Naruszenie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych na terenie miasta Rawa Mazowiecka	1344	1355	1217	590

2.	Zatrzymani do wytrzeźwienie z terenu miasta Rawa Mazowiecka	19	8	18	13
3.	Nietrzeźwi doprowadzeni do miejsca zamieszkania	11	7	9	4
4.	Ilość sprawców zakłócania spokoju i porządku publicznego będących w stanie po spożyciu alkoholu	48	46	226	16

Tabela nr 2. Dane Straży Miejskiej

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia lub nadużywania środków psychoaktywnych przez co najmniej jednego z członków rodziny w ostatnim czasie uległa zmniejszeniu.

Lp.		2017	2018	2019	2020 (do 31.10.)
1.	Ogólna liczba rodzin objętych pomocą	505	365	359	280
2.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną z powodu uzależnień	79	60	76	57

Tabela nr 3. Dane MOPS w Rawie Mazowieckiej

2. Z danych, działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, iż w ostatnim roku nastąpił spadek liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

Lp.	Liczba założonych „Niebieskich Kart”	2017	2018	2019	2020 (do 31.10.)
1.	Ogółem	29	33	43	23
2.	MOPS	8	4	8	1
3.	Policja	21	29	35	22
4.	Placówka oświatowa	0	0	0	0

5.	Placówka służby zdrowia	0	0	0	0

Tabela nr 4. Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

1. Z danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że uległa spadkowi liczba osób z problemem alkoholowym zgłoszonych do Komisji, w celu przeprowadzenia rozmowy motywacyjnej. Jednak w stosunku do 2017 r. wzrosła liczba skierowanych do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu.

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020 (do 31.10.)	
1.	Liczba osób zgłoszonych do komisji o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu	ogółem	20	17	55	36
		kobiety	3	5	11	6
		mężczyźni	17	12	44	30
2.	Liczba spraw zakończonych podjęciem przez osobę zgłoszoną decyzji o dobrowolnym podjęciu leczenia odwykowego po rozmowach motywujących przeprowadzonych przez komisję	7	3	11	6	
3.	Liczba osób skierowanych przez komisję na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego	16	16	12	5	
4.	Liczba skierowanych do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu	10	16	4	19	
	w tym wnioski skierowane do sądu bez opinii biegłego	5	7	0	9	

Tabela nr 5. Dane z MKRPA

1. Diagnoza problemów związanych z sięganiem po substancje psychoaktywne uzależnieniem od mediów oraz przemocą.

Planowane w Programie działania odwołują się do przeprowadzonej na przełomie 2019/2020 roku diagnozy skali problemów społecznych. Respondentami biorącymi udział w

badaniach była populacja dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych zamieszkujących miasto Rawa Mazowiecka.

- a) Na podstawie badań sformułowano następujące wnioski i implikacje dotyczące stosowania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych (narkotyków, dopalaczy, leków, itp.):
- Problem kontaktów badanych dzieci i młodzieży z nikotyną nie jest znacząco rozpowszechniony. Jednak powinien niepokoić fakt, iż nie mały odsetek młodych ludzi ma już za sobą pierwsze próby palenia papierosów i że w tej grupie znajdują się też osoby, które wchodzą w fazę uzależnienia.
  - Jak wynika z deklaracji młodych ludzi wiek inicjacji nikotynowej przypada na 12 rok życia i mniej (11,8% chłopców, 2,9% dziewcząt).
  - Palenie tytoniu jest zróżnicowane ze względu na płeć badanych osób. To wśród badanych chłopców częściej niż wśród dziewcząt padają deklaracje palenia papierosów.
  - Nieznaczny odsetek respondentów, zarówno w grupie badanych dziewcząt jak i chłopców zadeklarował palenie e-papierosów
  - Alkohol jest najbardziej popularną używką w populacji badanych z terenu Rawy Mazowieckiej.
  - Pierwsze próby picia alkoholu podjęło 29,2% badanych uczennic i 30,9% uczniów.
  - Zjawisko rozpowszechnienia picia alkoholu nie jest znacząco zróżnicowane ze względu na płeć badanych osób. Co może sugerować, że picie alkoholu przestaje być domeną mężczyźni.
  - Wśród uczniów klas podstawowych uczniowie klas VII deklarują największy poziom spożywania alkoholu.
  - Każda z badanych grup wiekowych dzieci i młodzieży ma za sobą doświadczenia upicia się. Im starsi uczniowie tym częściej tego stanu upojenia alkoholowego doświadczają.
  - Najczęściej młodzi ludzie spożywają napoje alkoholowe u siebie w domu (13,3%), w domu u kogoś (9,4%), czy też na rodzinnych imprezach okolicznościowych (5,9%).
  - Młodzież pijąc napoje alkoholowe najchętniej sięga po piwo. Aczkolwiek warto pamiętać, że wódka i wino również cieszą się relatywnie dużą popularnością wśród młodych ludzi.
  - Młodzi ludzie, nawet Ci należący do najmłodszej grupy wiekowej doświadczą już z powodu swojego picia określonych szkód i negatywnych konsekwencji.
  - Większość badanej młodzieży ma za sobą pierwszy kontakt z alkoholem. Pierwsze kontakty z alkoholem pojawiają się u badanych osób w 12-13 roku życia, choć z inicjacją mamy do czynienia również w późniejszym wieku.
  - Występowanie konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu częściej ma miejsce wśród starszej młodzieży niż w grupie uczniów młodszych. Zarówno liczba jak i rodzaj doświadczanych szkód rosną wraz z wiekiem badanych.
  - Wśród badanych uczniów dostęp do napojów alkoholowych takich jak: piwo, wino czy też wódka i bimbler został oceniony, jako łatwy bądź raczej łatwy.
  - Można powiedzieć, że pierwsze kontakty z napojami alkoholowymi czy też idącymi za spożywaniem alkoholu konsekwencjami mogą wynikać z łatwości dostępu do nich.
  - Wśród młodzieży na pierwszym miejscu pod względem *eksperymentowania po raz pierwszy* z substancjami psychoaktywnymi znajdują się *środki uspakajające i nasenne* (7,7%) oraz *inne leki bez zaleceń lekarza* (7,2%). Odnotowano również incydentalne przypadki zażywania *marihuany/haszyszu* (0,7%) oraz *kokainy* (0,7%).

- Warto zwrócić uwagę na fakt, że sami respondenci, jako środek uzależniający wskazali także „energetyki”.
- Wiek inicjacji związanej z zażywaniem substancji psychoaktywnych u części uczniów to mniej niż 12 lat.
- Badani uczniowie substancje psychoaktywne dostawali od rodziców (8,8%) oraz zabierali je sami z domu bez pozwolenia rodziców (5,2%)
- Ponadto padały deklaracje, co do brania takich substancji *wspólnie w grupie przyjaciół* (1,1%), że *dostali od starszego kolegi/koleżanki* (0,7%) czy też *kupili od kolegi* (0,7%). Ponadto odnotowano incydentalne przypadki, kiedy takie substancje *dostali od obcej osoby* (0,4%) oraz *od kolegi/koleżanki w swoim wieku* (0,4%).
- Większość badanych dzieci i młodzieży twierdzi, że dostęp do substancji psychoaktywnych jest trudny, bądź „nie wie” czy jest łatwo zdobyć ww. substancje.
- Łatwy dostęp najczęściej był wskazywany do substancji wziewnych oraz uspakajających lub nasennych.
- Badana młodzież orientuje się, u kogo można zaopatrzyć się w substancje psychoaktywne (narkotyki). Największy odsetek respondentów znających takie osoby znajduje się wśród najstarszej młodzieży.
- 1,6% badanych dziewcząt oraz 2,8% badanych chłopców zadeklarowało używanie dopalaczy.
- W każdej grupie wiekowej odnotowano przypadki stosowania dopalaczy.
- Młodzi ludzie deklarują, że zażywają dopalaczy, aby uciec od swoich problemów, zaspokoić ciekawość czy odurzyć się, oraz pod wpływem rówieśników, aby zabić nudę.
- Znaczna grupa badanych uczniów – zarówno w najmłodszej jak i najstarszej grupie wiekowej, zarówno wśród badanych dziewcząt jak i chłopców – dostrzega ryzyko szkód, jakie mogą mieć miejsce w związku z używaniem substancji psychoaktywnych.
- Regularne zażywanie różnych substancji psychoaktywnych traktowane jest już przez badaną młodzież, jako zachowanie bardzo ryzykowne.
- Niepokoić niebezpieczny sposób myślenia sankcjonujący okazjonalne, nieregularne używanie substancji, bez uwzględnienia rodzaju substancji, zażytej ilości oraz okoliczności zażywania.
- Część badanych stwierdziło, że ich używanie substancji psychoaktywnych nie jest związane z negatywnymi następstwami. Stosunkowo najwięcej takich stwierdzeń padło przy eksperymentowaniu z paleniem papierosów, braniem marihuany/haszyszu, amfetaminy, LSD, ekstazy, mefedronu, środków wziewnych czy też wypiciem napojów alkoholowych w różnych ilościach.
- Im starsza młodzież tym mniejszy poziom zaufania do nauczycieli i mniejsza gotowość do szukania u nich pomocy w problemach związanych z używkami i uzależnieniami.
- W każdej grupie wiekowej badani uczniowie wskazywali, że zajęcia profilaktyczne odbywały się i prowadził je zarówno nauczyciel, jak i specjalista z zewnątrz.
- Wielu młodych ludzi wierzy w wiedzę grona pedagogicznego i uważa, że jest ona wystarczająca do rozmowy z uczniami na temat używek i uzależnień. Jednak część badanych uczniów neguje wiedzę nauczycieli dotyczącą omawianych zagadnień. Specjalistyczna wiedza przekazywana przez specjalistów z zewnątrz ma do odegrania bardzo ważną rolę w edukacji młodych ludzi.

Otrzymane dane wskazują, że profilaktykę alkoholową czy też nikotynową i narkotykową rozumianą, jako promowanie zdrowego stylu życia, należy rozpoczynać już w pierwszych

latach nauki w Szkole Podstawowej, aby absolwenci Szkół Podstawowej i kontynuując naukę w innych szkołach posiadali rzetelną wiedzę na temat substancji psychoaktywnych. Należy wyposażać młodych ludzi w mechanizmy obronne i umiejętności przeciwstawiania się innym osobom, rówieśnikom czy też osobom starszym, które proponują im zażywanie substancji psychoaktywnych.

b) W trakcie przeprowadzanych badań zdiagnozowano skalę problemów związaną z korzystaniem z mediów interaktywnych wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta Rawa Mazowiecka. Na podstawie badań sformułowano następujące główne wnioski:

- Młodzi ludzie nie wykazują uzależnień od oglądania programów telewizyjnych. Znaczna część badanych uczniów w momencie, kiedy nie może oglądać telewizji wymyśla sobie inne zajęcia.
- Zdecydowana część badanych uczniów poświęca swój czas przy komputerze codziennie bądź kilka razy w tygodniu. Odnotowano przypadki korzystania z komputera kilka razy w miesiącu czy też sporadycznie.
- Nawet w grupie najmłodszych respondentów zdarzają się przypadki deklaracji, co do uzależnienia od komputera. Natomiast znaczna część badanych myśli, że taka sytuacja może ich dotknąć w przyszłości.
- Badani chłopcy częściej wskazują na uzależnienie od komputera.
- To, co powinno niepokoić to fakt, że młodzi ludzie korzystają ze stron o charakterze erotycznym.
- Jedynie badani chłopcy deklarują wchodzenie na strony internetowe o charakterze erotycznym.
- Zdecydowana część badanych uczniów sądzi, że nie potrafiłaby żyć bez telefonu komórkowego/smartfona, na co dzień. Nawet nie wyobrażają sobie, żeby wyjść z domu bez niego. Wręcz mają poczucie, że czegoś im brakuje i są niespokojni, gdy zdarza się im zapomnieć telefonu.
- W każdej badanej grupie wiekowej odnotowano przypadki deklaracji uzależnienia od telefonu komórkowego/smartfona.
- Brak telefonu komórkowego/smartfona w życiu wielu badanych uczniów określano mianem koszmaru. Jednak wielu z nich znalazłoby alternatywne wyjście, jakim jest ograniczenie się do rozmów przez czaty, komunikatory oraz fora czy też telefony stacjonarne.

Z powyższych danych wynika, że należy podejmować szczególnie intensywną pracę profilaktyczną. Jak wynika z otrzymanych danych działania profilaktyczne należy rozpocząć w pierwszych latach nauki w szkole podstawowej

c) W trakcie przeprowadzanych badań zdiagnozowano skalę problemów związaną z przemocą wobec dzieci i młodzieży z terenu miasta Rawa Mazowiecka. Na podstawie badań sformułowano następujące główne wnioski:

- Relatywnie znaczny odsetek dzieci doświadcza jakichkolwiek form przemocy ze strony osób dorosłych

- Rozpowszechnionym rodzajem przemocy stosowanym wobec dzieci i młodzieży jest przede wszystkim przemoc fizyczna (w postaci klapsów i bicia) oraz psychiczna (pod postacią stosowania w relacjach dorosły – dziecko raniących słów).
- Problem dotkliwego bicia, pozostawiającego ślady i siniaki na ciele młodych ludzi dotyczy niewielkiego odsetka badanych osób.
- Najczęściej sprawcami bicia dzieci byli rodzice (zarówno tata jak i mama), dziadkowie oraz inni znani i nieznani im dorośli z rodziny i spoza rodziny.
- Badane dziewczęta częściej niż badani chłopcy słyszą od swoich rodziców słowa, które ich ranią.
- Badane dziewczęta częściej niż chłopcy odnotowały przemoc psychiczną.
- Znaczny odsetek badanych uczniów twierdzi, że rodzice poświęcają im „bardzo mało czasu i uwagi”, albo że „poświęcają swój czas, ale jest go zbyt mało”.
- Zdecydowana większość badanych uczniów jest zadowolona z zainteresowania, jakim obdarzają ich rodzice, zarówno w grupie badanych dziewcząt jak i chłopców.
- Niewielka grupa badanych uczniów zarówno wśród dziewcząt jak i chłopców wskazuje na doświadczanie przemocy o charakterze seksualnym. Jednak istnieje niewielka grupa ryzyka, która mogła bądź nadal jest narażona na nieodpowiednie zachowania na podłożu seksualnym; ‘
- Część badanych uczniów wie, gdzie należy udać się, aby ofiara przemocy uzyskała pomoc. Jednak znaczna część uczniów nie wie, gdzie można udać się po pomoc.
- Znaczna część młodych ludzi nie potrafiła sprecyzować, jakich działań i form pomocy potrzebują rodziny, w których ma miejsce przemoc.

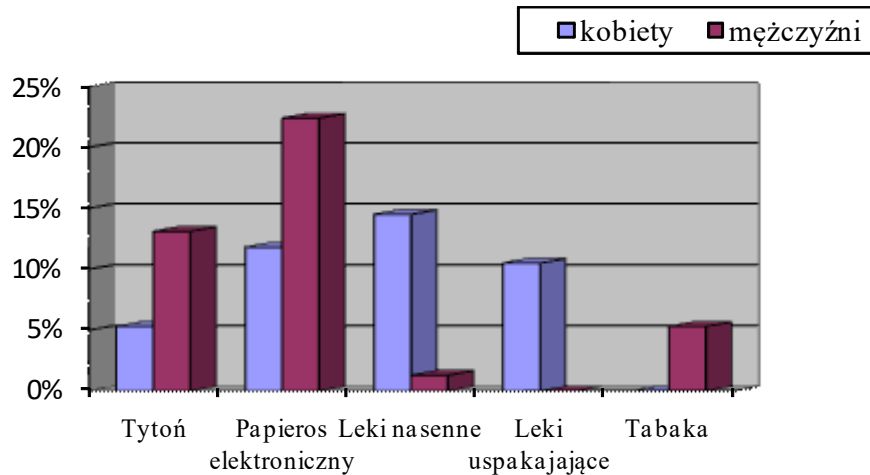
Otrzymane dane statystyczne powinny stanowić bardzo ważny punkt odniesienia dla planowanych działań profilaktycznych. Doskonalenie umiejętności kadry pedagogicznej pracującej z uczniami oraz dostarczanie dzieciom wiedzy na temat zjawiska przemocy, własnych praw oraz miejsc pomocy.

Na przełomie 2019/2020 r. zostały przeprowadzone badania dotyczące skali problemów społecznych w populacji dorosłych mieszkańców Rawy Mazowieckiej.

- a) Badania dotyczące skali problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz narkotyków i innych substancji psychoaktywnych dostarczyły następujących wniosków i implikacji:
  - Zdecydowana większość badanych osób nie spożywa alkoholu lub pije go w sposób bezpieczny. Jednak aż 20,4% respondentów pije w sposób ryzykowny. Żadna z badanych osób nie wskazuje picia w sposób szkodliwy oraz cech uzależnienia.
  - Badani mężczyźni częściej deklarują spożywanie większej ilości standardowych porcji alkoholu niż kobiety.
  - Badane kobiety wypijają częściej 1-2 porcje alkoholu, natomiast badani mężczyźni 3-6 porcji alkoholu.
  - W zakresie częstości picia, jak i ilości wypijanego jednorazowo alkoholu, wskazać można na prawidłowości, że to badani mężczyźni piją więcej i częściej.
  - Doświadczanie urazów fizycznych oraz łamanie przyjętych norm częściej dotyczy badanych mężczyzn niż kobiet. Mężczyźni w większym stopniu odczuwają negatywne

skutki nadużywania alkoholu. W grupie badanych kobiet nie odnotowano żadnego przypadku, aby ktoś albo ona sama doznała jakiegoś urazu fizycznego w wyniku picia alkoholu. Natomiast w grupie badanych mężczyzn taka sytuacja zdarzyła się, ale nie w ostatnim roku.

- Problem nadużywania alkoholu zauważany przez najbliższe otoczenie dotyczy w nieznacznie większym stopniu osób powyżej 36 roku życia.
- Problem nadużywania innych substancji psychoaktywnych dotyczy znacznej grupy badanych mieszkańców miasta Rawa Mazowiecka. Poniższy wykres nr 4 przedstawia najczęściej stosowane substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców miasta.

Wykres nr.4 Stosowanie substancji psychoaktywnych przez mieszkańców miasta

- Problem nadużywania substancji psychoaktywnych dotyczy znacznej grupy badanych mieszkańców na terenie miasta. Problem uzależnienia narkotykowego w chwili obecnej wśród dorosłej części społeczeństwa nie został ujawniony. W większym stopniu dotyczy uzależnienia od tytoniu oraz leków.
  - Zdecydowana część mieszkańców miasta ocenia problemy alkoholowe, jako powszechnie występujące i poważne, wymieniając je w grupie najważniejszych lub bardzo ważnych problemów społecznych na gruncie lokalnym, choć zastanawiać musi relatywnie duża grupa mieszkańców niedostrzegających tego problemu lub bagatelizujących istniejący problem.
  - Zarówno badane kobiety jak i mężczyźni widzą potrzebę rozwijania działalności instytucji pomagających osobom uzależnionym i ich rodzinom.
  - Respondenci, jako najważniejszy problem odnotowali bezradność opiekunów – wychowawczą, bezrobocie, brak opieki instytucjonalnej dla osób zależnych, czyli dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych, ubóstwo, zanikanie tradycyjnych relacji rodzinnych oraz alkoholizm. Innymi problemami społecznymi rodzin na omawianym terenie jest narkomania, niepełnosprawność członka rodziny, bezdomność czy też nieporadność życiową.
- b) Wnioski z badań dotyczące skali problemów związanych z korzystaniem z urządzeń interaktywnych:
- Dorośli mieszkańcy miasta tak jak i dzieci i młodzież coraz więcej czasu spędzają w sieci. Respondenci deklarowali, że wolny czas spędzają na „siedzeniu na telefonie”,

śledzeniu portali społecznościowych, dokonywaniu zakupów on-line czy też graniu na komputerze.

- Zarówno wśród kobiet i jak mężczyzn zdarzają się przypadki deklaracji, co do uzależnienia od komputera. Problem uzależnienia od komputera nieznacznie częściej dotyczy badanych mężczyzn niż kobiet.
- Wśród badanych odnotowano przypadki deklaracji uzależnienia od telefonu komórkowego.
- Odnotowano przypadki gry w gry hazardowe. Nie odnotowano jednak przypadków uzależnienia od gier hazardowych.

Powyższe dane wskazują na potrzebę dostarczenia działań profilaktycznych w tym zakresie osobom dorosłym. Należy położyć nacisk na pracę zmieniającą postawy dorosłych związane z organizowaniem czasu wolnego swojego oraz młodych ludzi. Działania zarówno wobec dorosłej części mieszkańców miasta jak i młodzieży winny w większym stopniu sprzyjać ich zaangażowaniu w proponowane formy aktywności

d) W trakcie przeprowadzanych badań zdiagnozowano skalę problemów przemocy domowej wśród dorosłych z terenu miasta Rawa Mazowiecka. Na podstawie badań sformułowano następujące główne wnioski:

- Przemoc domowa wśród badanych mieszkańców jest zauważalnym i znaczącym problemem społecznym. Najczęściej osobą krzywdzoną w rodzinie jest żona bądź dziecko, a osobą, która krzywdzi jest najczęściej mąż bądź ojciec
- Nadużywanie alkoholu nie jest jedynym uwarunkowaniem występowania aktów przemocy. W odniesieniu do znacznego odsetka badanej populacji należy szukać innych przyczyn zachowań agresywnych
- Część badanych wie, gdzie należy zwrócić się o pomoc. Jednak znaczna część wciąż nie wie, jaka instytucja może pomóc ofiarom przemocy.
- Relatywnie dużą grupę badanych osób charakteryzuje przekonanie, że w sprawy rodzinne nie należy ingerować nawet, jeśli dzieją się w tej rodzinie niepokojące sprawy.
- W większości badani mieszkańcy twierdzą, że za stosowanie przemocy zawsze odpowiedzialny jest sprawca. Aczkolwiek nieznaczny odsetek badanych mężczyzn nie zgodził się z tym stwierdzeniem.

W związku z powyższym niezbędne jest podjęcie systemowej i wielokierunkowej aktywności instytucji, służb, organizacji pozarządowych i osób fizycznych na rzecz ochrony dziecka i rodzin przed przemocą. Wg zaleceń dużą rolę powinny pełnić projekty o charakterze środowiskowym, łączące oddziaływania na dzieci, rodziców, pedagogów oraz inne osoby stykające się z problemem przemocy w rodzinie.

Wnioski te skłaniają do refleksji nad możliwymi działaniami zapobiegawczymi, interwencyjnymi oraz terapeutycznymi. Z jednej strony oczywiste staje się wspieranie już istniejących miejsc lokalnej pomocy dla osób z problemem alkoholowym oraz narkotykowym oraz członków ich rodzin, poszerzanie oferty działań i dostosowywanie do potrzeb mieszkańców, chociażby w takich zakresach jak: dostępność czy kompleksowość pomocy.

Sami dorośli wskazali też na potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych, adresowanych do dzieci, młodzieży i młodych dorosłych. Tą profilaktyką należałoby objąć również rodziców, a więc samych badanych.

Bardzo ważnym elementem działań zapobiegawczych i interwencyjnych powinna być zakrojona na szeroką skalę edukacja społeczna. Bardzo mocno akcentowanym w ostatnich latach problemem stają się tzw. uzależnienia behawioralne.

Niewątpliwie też ogromne pole do działania mają tu służby prewencyjno-interwencyjne, takie jak: policja, straż miejska, ośrodek pomocy społecznej i medyczne (pielęgniarki środowiskowe, lekarze). Istnieje zapewne potrzeba lepszej koordynacji działania ww. służb i instytucji.

III. Instytucjonalne zasoby miasta w zakresie działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Na terenie miasta Rawa Mazowiecka świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej udzielają zakłady, które zawierają umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia:

- Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej (Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień)
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Instytucje kultury:

- Muzeum Ziemi Rawskiej
- Miejska Biblioteka Publiczna
- Miejski Dom Kultury

Placówki oświatowe:

- szkoły podstawowe,
- przedszkola miejskie,
- niepubliczne przedszkola,
- szkoły ponadpodstawowe,
- szkoły niepubliczne,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Zespół Placówek Specjalnych.

Zaplecze sportowe:

- hale sportowe
- boiska sportowe
- kryta pływalnia
- lodowisko
- zalew Tatar

Miasto zapewnia pełne zaplecze sportowe dla szkół, których organem prowadzącym jest miasto Rawa Mazowiecka.

W Rawie Mazowieckiej instytucją pomagającą osobom i rodzinom, które utraciły zdolność samodzielnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS). Instytucja ta udziela pomocy w formie finansowej, rzeczowej, pracy socjalnej, poradnictwa prawnego i psychologicznego.

Ponadto instytucje, które mogą podejmować współpracę w zakresie realizacji programu:

- Rada Miasta Rawa Mazowiecka
- Straż Miejska
- Powiatowy Urząd Pracy
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Sąd Rejonowy Wydział III Rodzinny i Nieletnich (zespół kuratorski)
- Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rawie Mazowieckiej
- Rawskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego
- Rawsko-Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa
- Powiatowa Komenda Policji
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Media lokalne
- Związki i stowarzyszenia, w tym m.in.:
  - Rawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „Szansa”
  - Stowarzyszenie „NOWE ŻYCIE W RAWIE”
  - Stowarzyszenie „Przymierze Rodzin” (Świetlica Środowiskowa)
  - Stowarzyszenie „Pogotowie rodzinne im. J.Fadeckiej”
  - Stowarzyszenie „Rawa i Przyjaciele”
- Zgromadzenie Misjonarek Krwi Chrystusa
- Kościoły

IV. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz narkotykowych.

Na realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przeznaczają się środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Rawa Mazowiecka. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu zostanie określona w uchwale budżetowej na 2021 r.

V. Cele i zadania Programu.

Cele główny:

Głównym celem Programu jest profilaktyka i ograniczanie skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, narkotyków, i innych środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

L.p.	Cele szczegółowe:	Sposób realizacji/ działania	Wskaźniki
1.	<i>Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dofinansowanie działalności Punktów Informacyjno – Konsultacyjnych dla osób z problemem uzależnień (w tym osób dotkniętych tzw. uzależnieniami behawioralnymi) i ich rodzin; 2. Dofinansowanie szkoleń osób zajmujących się pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych; 3. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przedmiocie motywowania do leczenia oraz kierowania wniosków do sądu o wszczęcie postępowania o	<ul style="list-style-type: none"> • liczba konsultacji oraz liczba osób korzystających z Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych, • wysokość dofinansowania Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych, • liczba zorganizowanych szkoleń oraz liczba ich uczestników, • liczba otrzymanych przez MKRPA wniosków dotyczących objęcia osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu leczeniem odwykowym,

		<p>zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;</p> <p>4. Wnoszenie opłat do sądu za opinie w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie na badanie w celu ustalenia diagnozy uzależnienia od alkoholu;</p> <p>5. Zakup materiałów rzeczowych służących celom profilaktyczno – dydaktycznym oraz literatury fachowej;</p> <p>6. Dofinansowanie kontraktu z NFZ celem poszerzenia oferty zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych, realizowanych przez Poradnię Leczenia Uzależnień;</p> <p>7. Dofinansowanie wyjazdowych form terapii dla osób uzależnionych i członków ich rodzin;</p> <p>8. Prowadzenie szkoleń dla osób podejmujących w ramach pełnionych zadań zawodowych lub społecznych funkcje interwencyjne, informacyjne oraz pomocowe wobec osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem a także członków ich rodzin (np. przedstawiciele Komisji Rozwiązywania Problemów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące, • liczba osób skierowanych przez MKRPA na badanie do biegłych sądowych, • liczba wniosków skierowanych przez MKRPA do sądu dotyczących zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, • wysokość środków przeznaczonych na zakup materiałów i literatury fachowej, • liczba osób objętych wsparciem Poradni Leczenia Uzależnień, • wysokość przekazanych środków finansowych, • liczba osób korzystających z wyjazdowych form
--	--	--	--

		<p>Alkoholowych, pracownicy MOPS, KPP Policji, Straży Miejskiej, personel medyczny, członkowie lokalnych organizacji pozarządowych);</p> <p>9. Pomoc rehabilitacyjna dla osób uzależnionych.</p>	<p>terapii,</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń, • wysokość przekazanych środków finansowych.
2.	<p><i>Tworzenie warunków do udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub</i></p>	<p>1. Wspieranie realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych i zajęć socjoterapeutycznych w placówkach wsparcia dziennego w ramach profilaktyki wskazującej i selektywnej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego, • dożywianie dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych i zajęć socjoterapeutycznych w placówkach wsparcia dziennego oraz liczba osób objętych przez nie wsparciem, • ilość przeprowadzonych zajęć z elementami socjoterapii oraz liczba osób nimi objętych,

<p><i>problemy uzależnień narkotykowych i behawioralnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</i></p>	<p>uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomoc w nauce i organizacja czasu wolnego; <p>2. Finansowanie dyżurów psychologów w Urzędzie Miejskim;</p> <p>3. Dofinansowanie działalności Punktów Konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą;</p> <p>4. Wspieranie działalności grupy samopomocowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;</p> <p>5. Prowadzenie programów dla rodziców w formie warsztatów umiejętności rodzicielskich przygotowujących rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy;</p> <p>6. Finansowanie szkoleń dla przedstawicieli grup zawodowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, w tym z zakresu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z pomocy psychologa w Urzędzie Miasta, liczba przeprowadzonych konsultacji, • liczba konsultacji oraz liczba osób korzystających z Punktów Konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą, • wysokość dofinansowania Punktów Konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą, • liczba osób korzystających z grup samopomocowych, • wysokość dofinansowania warsztatów profilaktycznych oraz liczba osób nimi objętych, • liczba uczestników warsztatów, • liczba szkoleń i uczestników szkoleń,
---	--	--

		<p>procedury "Niebieskie Karty";</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Inicjowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym oraz stała współpraca w ramach realizacji zadań Zespołu Interdyscyplinarnego; 8. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie pomocy w zapewnieniu ofiarom przemocy z rodzin z problemem alkoholowym schronienia w sytuacjach kryzysowych; 9. Wspieranie działalności lokalnych organizacji pozarządowych w zakresie świadczenia pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemem narkomanii; 10. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (głównie z problemem alkoholowym) obejmującego program socjoterapii i/ lub program profilaktyki uzależnień oraz elementy profilaktyki zdrowotnej i ekologicznej; 11. Organizowanie lokalnych dni trzeźwości oraz nabożeństw trzeźwościowych z udziałem specjalistów i członków wspólnot AA, AL-Anon i AL-Ateen; 12. Pomoc w organizowaniu konstruktywnych form spędzania czasu wolnego osobom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą w rodzinie oraz rodzin dotkniętych inną dysfunkcją. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, • liczba osób objętych pomocą w sytuacji kryzysowej, • wysokość dofinansowania działalności, • liczba osób objętych pomocą, • wysokość dofinansowania wypoczynku letniego
--	--	--	--

			<p>dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz liczba uczestników,</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych akcji, działań, wydarzeń trzeźwościowych, • liczba osób korzystających z konstruktywnych form spędzania czasu wolnego.
3.	<p><i>Tworzenie warunków do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie działalności świetlic, realizujących zajęcia profilaktyczno-wychowawcze dla dzieci z grup ryzyka (rodziny niewydolne wychowawczo, rodziny rozbite, prowadzenie zajęć profilaktycznych, informacyjnych dla rodziców oraz konsultacji i poradnictwa rodzinnego, małżeńskiego i wychowawczego); 2. Prowadzenie zajęć profilaktycznych, edukacyjnych i rozwojowych dla dzieci i młodzieży w szkole i poza szkołą <ol style="list-style-type: none"> a. spotkania psychoedukacyjne na temat problematyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych, b. programy profilaktyczne oraz promocji zdrowia (głównie rekomendowane przez PARPA i Krajowe Biuro ds. Narkomanii), c. programy profilaktyczne dotyczące zapobiegania przemocy i uzależnień, d. programy służące rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych, 3. Prowadzenie zajęć z elementami socjoterapii dla 	<ul style="list-style-type: none"> •—wysokość dofinansowania świetlic oraz liczba osób objętych przez nie wsparciem, •—wysokość dofinansowania zajęć edukacyjnych i rozwojowych dla dzieci i młodzieży w szkole i poza szkołą oraz liczba uczestników, •—ilość i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych, w tym głównie zrealizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych,

<p><i>rzecz dożywania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.</i></p>	<p>dzieci z rodzin z problemami:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. alkoholowym i /lub narkotykowym, b. przemocy w rodzinie, c. uzależnień behawioralnych; <ol style="list-style-type: none"> 4. Realizowanie dyżurów psychologa w przedszkolach i szkołach podstawowych w Rawie Mazowieckiej, którego zadania polegać będą na udzielaniu pomocy uczniom z zaburzeniami zachowania i emocji, w szczególności uczniom z rodzin dysfunkcyjnych, a także konsultacji i porad rodzicom; 5. Realizacja konsultacji psychiatry w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej 6. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w zakresie profilaktyki uzależnień dzieci i młodzieży (warsztaty, treningi umiejętności życiowych, dofinansowanie pomocy terapeutycznych, konsultacje specjalistów) 7. Prowadzenie spotkań edukacyjnych dla rodziców w ramach działań statutowych i pozastatutowych placówek oświatowych i innych instytucji; 8. Prowadzenie konsultacji rodzinnych, poradnictwa wychowawczego i interwencji w sytuacji picia alkoholu oraz sięgania po substancje nielegalne przez niepełnoletnich; 9. Współpraca ze szkołami w zakresie działań profilaktycznych; 10. Konsultacje psychologiczne dla nauczycieli, pedagogów, wychowawców w zakresie problematyki uzależnień i przemocy; 11. Dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach 	<ul style="list-style-type: none"> ●—liczba osób korzystających z porad psychologów w szkołach i przedszkolach; ●—ilość i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych, w tym głównie zrealizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych, ●—wysokość dofinansowania konsultacji, ●—liczba dzieci i młodzieży korzystających z konsultacji,
---	---	---

		<p>pozalekcyjnych;</p> <p>12. Wspieranie działań o charakterze edukacyjnym w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i udzielania pomocy dzieciom, które wykazują zachowania ryzykowne (sięgają po środki uzależniające, stosują agresję i przemoc);</p> <p>13. Szkolenia dla nauczycieli, pracowników socjalnych, kuratorów, policji z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych u dzieci i młodzieży;</p> <p>14. Zorganizowanie szkoleń dla sprzedawców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości;</p> <p>15. Zajęcia będące alternatywą wobec używania substancji psychoaktywnych, wspomagające proces zdrowienia</p> <p>16. Promowanie wśród dzieci, młodzieży i innych osób aktywnych form spędzania czasu wolnego poprzez realizację projektów i programów profilaktycznych w tym:</p> <p>☞ ① organizacja imprez sportowych i kulturalnych,</p> <p>⊗ ① organizowanie przedsięwzięć służących zwiększaniu bezpieczeństwa na obiektach sportowych,</p> <p>Ⓜ ① dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych promujących zasadę fair play;</p> <p>17. Udział w ogólnopolskich i regionalnych konkursach i kampaniach propagujących zdrowy styl życia, trzeźwość oraz życie bez przemocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ●—liczba spotkań, ●—wysokość dofinansowania, ●—liczba spotkań dla rodziców, ●—liczba spotkań dla rodziców, ●—liczba konsultacji ●—liczba dzieci korzystających z dożywiania,
--	--	---	---

		<p>(jeśli takie będą organizowane);</p> <p>18. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień oraz przemocy;</p> <p>19. Przeprowadzenie lokalnej diagnozy związanej z sięganiem po substancje psychoaktywne oraz zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi wśród uczniów szkół i dorosłych mieszkańców miasta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ●—wysokość dofinansowania, ●—liczba działań, ●—liczba zorganizowanych szkoleń oraz liczba ich uczestników, ●—liczba sprzedawców napojów alkoholowych objętych szkoleniami, ●—liczba uczestników, ●—liczba uczestników aktywnych form spędzania czasu wolnego,
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> ●—liczba konkursów, kampanii i konferencji poświęconych problematyce alkoholowej i przemocy w rodzinie) oraz liczba osób nimi objętych, ●—liczba kampanii, ●—ilość zakupionych materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych, ●—wysokość środków finansowych przeznaczonych na badania z zakresu spraw społecznych, diagnozy i ekspertyzy.
4.	<p><i>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z podmiotami wskazanymi w punkcie III. Programu poprzez realizację zadań zleczanych osobom fizycznym, instytucjom, organizacjom pozarządowym na podstawie zawieranych umów cywilno-prawnych bądź zleczanych w formie dofinansowania realizacji zadań własnych miasta (konkursy ofert) lub też przekazywanych w drodze zawartego porozumienia między Miastem Rawa Mazowiecka a konkretnymi instytucjami. 2. Współpraca zależnie od właściwości podmiotów, polegającą przede wszystkim na: <ol style="list-style-type: none"> α. Podejmowaniu wspólnych działań 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysokość dofinansowania działalności stowarzyszeń i klubów abstynenckich oraz liczba osób korzystających ze wsparcia w ramach działań objętych dofinansowaniem,

		<p>edukacyjnych społeczności lokalnej w przedmiotowym zakresie,</p> <p>β. Wymianie informacji w zakresie występowania uzależnień na terenie działania samorządu oraz uzyskiwaniu pomocy przez osoby uzależnione bądź zagrożone uzależnieniem oraz członków ich rodzin,</p> <p>χ. Udzielaniu wsparcia merytorycznego w przedmiocie zagadnień dotyczących uzależnień, minimalizowaniu szkód z nimi związanych i zapobieganiu nowym uzależnieniom,</p> <p>δ. Wspieranie działań w środowisku pracy osób dorosłych, w tym kampanii informacyjno-edukacyjnych dotyczących problemu uzależnień wśród pracowników,</p> <p>ε. Dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez podmioty, których cele statutowe przewidują podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, innym uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz udzielanie pomocy osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym,</p> <p>φ. Wspieranie działań profilaktycznych, interwencyjno-pomocowych oraz z zakresu readaptacji społecznej osób bezdomnych – uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od substancji psychoaktywnych, w szczególności od alkoholu i narkotyków,</p> <p>γ. Współpraca ze środowiskami kościelnymi w</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysokość dofinansowania działań podejmowanych przez podmioty działające w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz liczba osób korzystających ze wsparcia w ramach działań objętych dofinansowaniem,
--	--	---	--

		sferze ich działalności na rzecz profilaktyki i promowania postaw trzeźwościowych.	
5.	<i>Zapewnienie przestrzegania przepisów wynikających z art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Miejską i Policję; 2. Podejmowanie interwencji w przypadku nieprzestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych; 3. Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania, w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; 4. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, • liczba podjętych interwencji w związku z nieprzestrzeganiem zasad i warunków korzystania z wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, • liczba wszczętych postępowań w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6.	<i>Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie klubów integracji społecznej tworzonych na terenie miasta Rawa Mazowiecka i prowadzących działalność o charakterze terapeutycznym, samopomocowym, oferującym możliwość zatrudnienia osób uzależnionych i karanych sprawców przemocy; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba uczestników centrów integracji społecznej dotkniętych problemem uzależnień, ▪ wysokość dofinansowania działalności centrów integracji społecznej.

	<i>Spolecznej.</i>		
7.	<i>Zapewnienie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.</i>	<i>Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.</i>	Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

V. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Kompetencje i zadania MKRPA określone są w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - ustala się ryczałtowe wynagrodzenie – dietę w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia ustalanego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (za udział w każdym spotkaniu – terenowym lub stacjonarnym);
  - wynagrodzenie za dany miesiąc wypłacane jest na podstawie list obecności do 5 dnia następnego miesiąca.
3. Stałe zwiększanie kompetencji członków komisji:
  - szkolenia podnoszące kwalifikacje;
  - wyjazdy służbowe (w tym koszty dojazdu);

VI. Realizatorzy Programu

1. Realizacja zadań określonych w programie należy do:
  - Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Profilaktyki Uzależnień, powołanego przez Burmistrza Miasta;
  - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
  - Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Określone zadania Programu mogą być zlecane osobom fizycznym, instytucjom, organizacjom pozarządowym na podstawie zawieranych umów cywilno-prawnych bądź zlecanych w formie dofinansowania realizacji zadań własnych miasta (konkursy ofert) lub też przekazywanych w drodze zawartego porozumienia między Miastem Rawa Mazowiecka a konkretnymi instytucjami.